

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Med forslaget bemyndiges ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at fastsætte betingelser for dyrkning, håndtering, salg og transport af genetisk modificerede afgrøder.

Forslaget omfatter udelukkende erhvervmæssig dyrkning af afgrøder, som på forhånd er blevet vurderet til at være uden risiko for miljøet og for mennesker og dyrs sundhed. Risikovurderingen foretages i forbindelse med godkendelse til markedsføring af afgrøden i EU.

Efter forslaget bemyndiges fødevarerministeren til, på baggrund af en faglig vurdering, at fastsætte en række virkemidler med henblik på at begrænse muligheden for, at genetisk modificeret pollen, frø eller vegetativt formeringsmateriale spredes til andre marker eller afgrøder herfra. Derved skabes rammerne for, at jordbrugere frit kan vælge mellem forskellige produktionsformer, det være sig genetisk modificerede, konventionelle eller økologiske afgrøder, samtidig med at forbrugernes mulighed for at vælge frit mellem forskellige produkter understøttes.

Ministerens bemyndiges endvidere til at stille krav om godkendelse af en dyrker, før denne påbegynder dyrkning af genetisk modificerede afgrøder.

Med forslaget skabes der endvidere hjemmel til, at staten kan udbetale kompensation i tilfælde, hvor forekomst af genetisk modificeret materiale i en afgrøde som følge af sameksistens medfører et tab, uden at skadelidte selv skal anlægge en erstatningssag. Kompensationsordningen vil blive finansieret dels via midler fra promilleafgiftsfondene, dels via midler indbetalt pr. ha dyrket med genetisk modificerede afgrøder. Udbetales der kompensation, indtræder fødevarerministeren i skadelidtes krav mod skadevolder.

2. Lovforslagets baggrund

2.1 Biologisk baggrund

Planter kan sprede deres genetiske materiale ved hjælp af enten pollen eller frø. Evnen til at sprede pollen og frø samt frøenes evne til at overleve i jorden varierer mellem forskellige afgrøder.

Visse afgrøder, som f.eks. raps, kan sprede deres pollen over store afstande og har frø, som kan overleve længe i jorden. Andre afgrøder, som f.eks. byg, spreder næsten ikke pollen og har frø, som kun overlever forholdsvis kortvarigt i jorden.

Ved anvendelse af specielle teknikker kan der indsættes særlige gener i ét eller flere af plantens kromosomer (genetisk modifikation). Disse gener kan f.eks. medføre, at planten bliver modstandsdygtig over for plantesygdomme, insektangreb eller over for et ukrudtsprøjttemiddel.

De indsatte gener nedarves herefter normalt på samme måde som plantens øvrige gener. Den genetisk modificerede plante kan derfor efterfølgende anvendes til krydsning med andre planter ved normal forædling. Herved kan der frembringes et stort antal sorter, som alle indeholder de samme gener, som oprindeligt blev indsat i den første plante.

Disse sorter vil imidlertid adskille sig indbyrdes ved en række andre normale egenskaber som f.eks. højde, bladlængde, sygdomsresistens m.v., der stammer fra de planter, som blev anvendt til krydsning med den genetisk modificerede plante. De oprindeligt indsatte gener vil på denne måde kunne forekomme i et spektrum af sorter, hvor de nye egenskaber er kombineret med sorterens traditionelle egenskaber.

Lovforslaget skal bl.a. sikre, at der sker mindst mulig spredning til konventionelle og økologiske afgrøder af det specifikke genetiske materiale, som er blevet indsat i de genetisk modificerede afgrøder. Det er derfor nødvendigt at fastsætte krav til for eksempel dyrkningsafstande, der modsvarer de pollenspredningsafstande, som kendes for hver enkelt planteart. Tilsvarende skal der fastsættes krav til dyrkningsintervaller, som svarer til de enkelte arters evne til at